

Hvalateljingin í Norðuratlantshavinum:

Hvalirnir ikki hóttir

— sigur dr. Jóhann Sigurjónsson aftan á teljingina

mynd: Thomas

Størsta hvalateljing nakrantíð í Atlantshavinum endaði týsdagin 15. august. Føroysk, ensk og fronsk visindafólk vóru við fyrri Føroyar á kanningarferðini við Ólavi Halga í hesum fleirtjóðatiltaki, ið nevnist NASS-89. Ferðin tók 26 dagar og teljingin eydnaðist væl, hóast hon, serliga fyrri partin varð tarnað av vánaligum veðri. Tey ringastu líkindini vóru á 55-60 stigum. Ætlanin var at byrja meira sunnarlagi, t.e. vestanfyri Valencia Island í Írlandi á 52 stigum, men tað eydnaðist ikki vegna veður. Tá ið Ólavur Halgi kom nærri Føroyum, bleiv veðrið betri og teljingin á 60-65 stigum, millum Føroyar og Ísland, eydnaðist væl.

Kanningarleiðarin, Gerald Joyce, havlívfrøðingur frá Seattle, segði fyrri

Sosialinum, at teir sóu nógvan hval á hesum leiðum, mest nebbafisk, men eisini royð og seiðhval.

Joyce vil ongar viðmerkingar gera í lätuni til støðuna hjá hvalastovnum í Norðuratlantshavinum, men sigur kortini, at hann eftir umstøðunum er nøgdur við ferðina. Visindamennirnir sóu ongar døglingar, men hetta man ikki hava nakran serligan tyding, tí døglingastovnurin heldur seg norðan-eystan fyrri Føroyar á hesi tíð av árinum.

Nógvir springarar

Umframt tey hvalaslogini, longu eru nevnd, sou visindafólkini á Ólavi Halga sildreka og nisur, og nógvr ymisk slag av springarum, eitt nú hvesing.

Hóast Gerald Joyce ikki vil gera nakrar viðmerkingar til støðuna hjá hvalastovnum sigur hann, at hann eftir umstøðunum er væl nøgdur við ferðina.

15 skip og nøkur flogfór vórðu nýtt undir teljingini, sum er tann størsta, gjørd hevur verið á hesum havøki — nógvr størri enn teljingin 1987. Upplýsingarnar, sum visindafólkini savnaðu á ferðini, verða viðgjørðar komandi vetur, men longu nú liggja nakrar tydingarmiklar sannroyndir frammi. Leiðarin fyrri íslenska visindabolknum, dr. Jóhann Sigurjónsson, sigur fyrri Sosialinum, at tað longu nú er greitt, at ongin av teimum hvalaslogum,

nýtt hava verið í Norðuratlantshavi seinastu tiggju árin, kunnu metast at vera hött djóraslog. Hinvegin heldur hann, at islandsslættiboka er eitt djóraslag, sum er sera sjáldsamt í hesum øki og er hött enn í dag. Í 1987 sou íslensku visindafólkini eina slættuböku, og hesu ferð sóu teir aftur eina slættiböku við hvølpi, ið má metast at vera gott tekin.

Halendingar, amerikamenn o.fl. ovveiddu slættibokan hevur næstan ikki verið til at sæð í Norðuratlantshavinum seinastu 70 árin.

Tá ið visindafólkini hava viðgjørt upplýsingarnar, tey hava savnað, verður vónandi møguligt at nýta niðurstøðurnar til at meta av nýggjum um stovnstøddina hjá eitt nú nebbafiski og seiðhvali. Hetta verður síðani nýtt sum grundarlag fyrri avgerðir um veiðukvotu, verður avgerð tikin um framhaldandi veiðu, sigur Jóhann Sigurjónsson.

Augustur, royður og kuluboka eru friðað, men teljingin 1987 og nú visir tyðuliga, at hesi slag eru um at koma fyrri seg aftur, í minsta lagi í havøkjunum kring Ísland og Føroyar.

Nógvr av grind

Jóhann metti, at tað var sera áhugavert, at føroyingarnir eisini sóu seiðhval á ferðini. Nógvr var at siggja av grind, og hvorki Jóhann ella Joyce vildu úttala seg um hetta mál. Tað hevði kortini ikki komið á óvart, um grinda-hvalastovnurin saman við springarum er tann hvalastovnurin í Norðuratlantshavinum, sum er best fyrri.

Visindanevndin hjá altjóða hvalaveiðunevndini eggjaði allar limatjóðirnar, 40 í tali, til at luttaka í teljingini nú, tí hon varð gjørd í fullum samsvari við arbeidsgongdina hjá nevndini. Men tá samanum kom, vóru tað bert norðmenn, føroyingar, íslendingar, spaniolar og grønlandingar, sum tóku lut. Stórt trýst varð lagt á amerikanarar at koma við í teljingina, tí soleiðis høvdu visindafólkini fingið vitan um størri havøki. Amerikanarar eru hart imóti hvalaveiðu og tað kundi ætlast, at teir vildu fegnir fáa størri vitan til

at undirbyggja sínar grundgevingar. Men tá samanum kom, visti tað seg, at teir høvdu nýtt granskingargrunnarnar til aðrar uppgávur, soleiðis at teir ikki høvdu ráð at luttaka.

Nýggjar kanningarferðir verða gjørdar næsta summar og summarið 1991.

Politisk avgerð

Er møguligt at IWC fer at

seta forboðið mótegis hvalaveiðuni úr gildi?

»Hetta er ein politisk avgerð, um veiðibann á onkrum ávisum sløgum fer úr gildi. Um hesar niðurstøður broyta nakað um støðuna hjá IWC mótegis friðing, er ómøguligt at siga, og eg siggi ongin tekin til tað», sigur Jóhann Sigurjónsson.

etj.

